

Nr 338.

Av herr **Öhman m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 41, med förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen den 25 april 1919 (nr 222) angående beredande i vissa fall vid skogsavverkning och kolning av härbärke åt arbetarna m. m.*

I proposition nr 41 framlägger regeringen förslag till ändring av lagen den 25 april 1919 angående beredande i vissa fall vid skogsavverkning och kolning av härbärgen åt arbetarna m. m.

Inledningsvis erinrar departementschefen om att förslag väckts om utvidgning av denna lags tillämpningsområde till att avse icke blott såsom nu skogsavverknings-, kolnings- och flottningsarbeten utan jämväl väg-, flottledsbyggnads- och vattenavledningsarbeten. Emellertid har regeringen stannat vid förslag om att lagens tillämpningsområde utöver nu gällande bestämmelser skall utökas till att omfatta enbart flottledsbyggnadsarbeten.

De skäl, som vederbörande departementschef anført för denna begränsning för lagens tillämpningsområde, verka långt ifrån övertygande och stå i föga överensstämmelse med verkligt föreliggande behov och vad olika myndigheter anført som skäl för lagens utsträckning till att omfatta jämväl väg- och vattenavledningsarbeten. Sålunda anförde socialstyrelsen i anledning av en i ärendet väckt motion 1925, under hänvisning till en av specialinspektören för tillsyn av skogsarbetarnas m. fl:s bostadsförhållanden upprättad promemoria, att enligt styrelsens mening ett verkligt behov av en lagstiftning av här angiven innebörd föreligger, särskilt beträffande vägbyggnads- och flottledsbyggnadsarbeten, men även i fråga om vattenavledningsföretag, däri inberäknat större dikningsföretag i den mån respektive arbetstillfällen äro belägna i obygd. Andra lagutskottet anförde vid samma tillfälle i sitt utlåtande över motionen, »att förekommande uppgifter gäve stöd för antagandet, att en utsträckning av ifrågavarande lagstiftning är av behovet påkallad» — — —. Beträffande till vattenavledning hänförliga företag såsom sänkning eller urtappning av sjö eller fördjupning eller utvidgning av vattendrag m. m. ansåg utskottet skäl tala för dessas inrymmande under lagstiftningen i fråga.

I den på grund av riksdagens beslut 1925 av socialstyrelsen på anmodan av regeringen företagna utredningen i ärendet framhåller styrelsen, att enligt dess mening är en lagstiftning likartad den som innefattas i

skogshärbärges- och flottledshärbärgeslagarna erforderlig och genomförbar beträffande såväl väg- och vattenavledningsföretag som ock flottledsbyggnadsarbeten.

I sitt utlåtande anför socialstyrelsen vidare: »Betraktar man den föreliggande lagstiftningsfrågan från principiell synpunkt, lär det inte kunna förnekas, att arbetarna vid de arbetsföretag, till vilka det är ifrågasatt att utsträcka härbärgeringslagstiftningen, med ungefär lika berättigande som skogsavverknings-, kolnings- och flottningsarbetarna kunna göra anspråk på att beredas tillgång till härbärgen vid arbeten i obygder.»

Hur starkt motiverad en utsträckning av lagens tillämpningsområde är i den utsträckning som av socialstyrelsen och av arbetarnas fackliga organisationer påyrkats och förordats framgår också av en del till socialstyrelsen från andra håll inkomna yttranden i ärendet. Sålunda skriver en med förhållandena förtrogen jägmästare: »Första förutsättningen för ett rationellt bedrivande av diknings- och skogskulturarbeten m. m. i dessa ödebygder är, att drägliga bostäder ordnas för arbetarna — — —.» Med hänsyn till den omfattande arbetslösheten borde det vara riksdagen angeläget att vidtaga alla åtgärder, som i någon mån underlätta anskaffande av arbetstillfällen för de arbetslösa, varav en stor del äro bosatta på landsbygden.

Av de yttranden, som med anledning av socialstyrelsens utredning inkommit från myndigheter och andra beträffande ifrågavarande lagstiftnings utsträckning till att omfatta jämväl väg- och vattenavledningsarbeten, förtjänar länsstyrelsens i Västerbottens län att beaktas, vari länsstyrelsen hemställer, att brobyggnadsföretag, som icke alltid kunna hänföras till vägarbeten, måtte uttryckligen inordnas under lagen. Lantbruksstyrelsen framhåller i sitt yttrande, att diknings- och vattenavledningsarbeten böra inrymmas under ifrågavarande lagstiftning.

Landsorganisationen, pappersindustri-, skogs- och flottnings- samt sågverksindustriarbetareförbunden ha i sina yttranden erinrat om, att de arbetare som äro sysselsatta vid ifrågavarande arbeten ofta få bo i mycket primitiva bostäder, som ej tillnärmelsevis fylla de blygsammaste krav på människoboning, vilket under den kalla årstiden medför stor risk för deras liv och hälsa. Till och med arbetslöshetskommissionen har i sitt yttrande framhållit, att då arbeten av ifrågavarande art utföras på längre avstånd från bebodda trakter föreligger ett verkligt behov för arbetarna att erhålla lagstiftningens hjälp för bostadsförhållandenas ordnande.

Av vad sålunda framgår av inkomna uttalanden från såväl socialstyrelsen, myndigheter som ock arbetarnas fackliga organisationer, synes det oss, att starka skäl tala för lagens utvidgning till att omfatta jämväl väg-, brobyggnads- och vattenavledningsarbeten. Även om vi äro fullt medvetna om, att en lagstiftning på hithörande område ingalunda kommer att ge ifrågavarande arbetargrupper det stöd, som de äro i be-

hov av för att skydda sina intressen gent emot hänsynslösa arbetsköpare, utan de i väsentlig grad få lita till sina egna organisationers styrka, torde dock en utsträckning av härbärgeringslagstiftningen ur arbetarnas synpunkt vara av stort värde. Den tillför arbetarna större styrka vid framförande av krav på någorlunda hyggliga bostäder under deras tunga och mödosamma arbete i obygderna.

En utsträckning av skogs- och flottledshärbärgeslagarnas tillämpningsområde måste emellertid, om den i någon mån skall vara ägnad att fylla sin uppgift, åtföljas av en effektiv inspektionsverksamhet för övervakande av lagens efterlevnad av arbetsköparna, som, enligt hittills på området vunna erfarenheter, många gånger söka undkomma lagens föreskrifter beträffande härbärgen för arbetarna. Likaså vore en strängare påföljd vid brott mot lagen av behovet påkallad, enär det enligt nu gällande lagbestämmelser i många fall ställer sig fördelaktigare ur ekonomisk synpunkt för en arbetsköpare att bryta mot lagens föreskrifter än att följa dem.

Med stöd av vad vi sålunda anfört, få vi hemställa,

att skogshärbärgeslagen ändras så, att första paragrafen får följande lydelse:

Bedrives skogsavverknings-, kolnings-, flottledsbyggnads-, vägbyggnads-, brobyggnads-, vattenavlednings- eller andra arbeten på sådant avstånd från ställe — — — om arbetarskydd.

Stockholm den 6 februari 1931.

Oscar Öhman.

Viktor Herou.

Aug. Spångberg.

Verner Karlsson.

Nils Flyg.

Edoff Andersson.

J. P. Dahlén.

K. Kilbom.